

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم تحقیقات و فناوری

مشخصات کلی ، برنامه آموزشی و سرفصل دروس

دوره : کارشناسی

رشته : مهندسی معدن

گرایش : -

گروه : فنی و مهندسی

مصوب هفتصد و هشتاد و هفتمین جلسه شورای برنامه ریزی آموزش عالی

وزارت علوم ، تحقیقات و فناوری مورخ ۹۰/۷/۹

مشخصات کلی مجموعه کارشناسی مهندسی معدن

۱- هدف

هدف این برنامه تربیت کارشناسانی است که علاوه بر آشنایی کلی با رشته معدن در یکی از زمینه‌های استخراج معدن، اکتشاف مواد معدنی، مکانیک سنگ و فرآوری مواد معدنی دارای تخصص نسبی باشند دروس این مجموعه ترکیبی از دروس عمومی، دروس علوم پایه، دروس اصلی مهندسی، دروس تخصصی مشترک و دروس تخصصی استخراج معدن، دروس تخصصی اکتشاف مواد معدنی، دروس تخصصی مکانیک سنگ و دروس تخصصی فرآوری مواد معدنی است.

۲- طول دوره

طول متوسط این دوره ۴ سال و برنامه‌های درسی آن در طول ۸ ترم بشرح پیوست برنامه‌ریزی شده است این دوره علاوه بر دروس نظری- عملی شامل یک واحد کارگاه، سه واحد پروژه و دو کارآموزی ۱ و ۲ جمعاً به میزان یک واحد می‌باشد.

۳- واحدهای درسی

تعداد کل واحدهای درسی این دوره ۱۴۰ واحد درسی بشرح زیر است:

۱- دروس عمومی	۲۰ واحد
۲- دروس علوم پایه	۳۲ واحد
۳- دروس اصلی	۳۵ واحد
۴- دروس تخصصی مشترک	۲۰/۵ واحد
۵- دروس تخصصی	

استخراج معدن (۲۹/۵ واحد)، اکتشاف مواد معدنی، مکانیک سنگ و فرآوری مواد معدنی (هر کدام ۲۸/۵ واحد)

۶- دروس اختیاری ۲۰ واحد

هر دانشگاه یا مؤسسه به نسبت نیروی تخصصی موجود و امکانات خاص آزمایشگاهی می‌تواند از یک تا چهار بسته تخصصی استخراج معدن، اکتشاف مواد معدنی، مکانیک سنگ و فرآوری مواد معدنی را برای دانشجویان پذیرفته شده رشته معدن ارایه نماید و هیچ الزامی به ارائه تمام چهار بسته مذکور نمی‌باشد این مجموعه این ویژگی و انعطاف را دارد که با حفظ ساختار خود و با توجه به پیشرفت‌های حاصله در بخش معدن و علوم وابسته می‌تواند بسته‌های تخصصی جدید از جمله معدن و محیط زیست و غیره را پذیرا باشد بدون اینکه چهار جوب اولیه آن دستخوش تغییر اساسی شود. دانشجویان پس از گذراندن کلیه دروس پایه، اصلی و تخصصی مشترک، براساس معدل این دروس و علاقه خود یکی از چهار بسته تخصصی را در سال آخر انتخاب می‌نمایند که با گذراندن واحدهای مربوط فارغ‌التحصیل می‌شوند.

عناوین و واحدهای دروس برنامه ی جدید رشته ی مهندسی معدن - مقطع کارشناسی

دروس عمومی

پیش نیازان این درس	ساعت			تعداد واحد	نام درس	کد درس
	مخ	عملی	نظری			
---	۳۳	---	۳۳	۲	اندیشه اسلامی (۱)	۱
۱-	۳۳	---	۳۳	۲	اندیشه اسلامی (۲)	۲
---	۳۳	---	۳۳	۲	انسان در اسلام	۳
---	۳۳	---	۳۳	۲	حقوق سیاسی- اجتماعی اسلام	۴
---	۳۳	---	۳۳	۲	فلسفه اخلاق (با تکیه بر مباحث تربیتی)	۵
---	۳۳	---	۳۳	۲	اخلاق اسلامی (مبانی و معانییم)	۶
---	۳۳	---	۳۳	۲	آیین زندگی	۷
---	۳۳	---	۳۳	۲	عرفان عملی اسلام	۸
---	۳۳	---	۳۳	۲	انقلاب اسلامی ایران	۹
---	۳۳	---	۳۳	۲	آشنایی با قانون اساسی	۱۰
---	۳۳	---	۳۳	۲	اندیشه سیاسی امام خمینی (ره)	۱۱
---	۳۳	---	۳۳	۲	تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی	۱۲
---	۳۳	---	۳۳	۲	تاریخ تحلیلی صدر اسلام	۱۳
---	۳۳	---	۳۳	۲	تاریخ امامت	۱۴
---	۳۳	---	۳۳	۲	تفسیر موضوعی قرآن	۱۵
---	۳۳	---	۳۳	۲	تفسیر موضوعی سوره البقره	۱۶

ادامه جدول دروس عمومی

---	۳۳	---	۳۳	۲	تاریخ علم	۱۷
---	۳۳	---	۳۳	۲	فلسفه علم	۱۸
---	۳۳	---	۳۳	۲	اصطلاح مهندسی	۱۹
---	۳۳	---	۳۳	۲	تاریخ معماری و ساختمان	۲۰
---	۴۸	---	۴۸	۳	فارسی	۲۱
---	۴۸	---	۴۸	۳	زبان خارجی	۲۲
---	۳۳	---	۳۳	۲	کنترل خانواده	۲۳
---	۳۳	۳۳	---	۱	ترمیم بدنی (۱)	۲۴
۰.۹	۳۳	۳۳	---	۱	ترمیم بدنی (۲)	۲۵

از بین دروس فوق ۲۰ واحد اخذ گردد.

از بین دروس ۶ تا ۹ حداکثر ۲ درس اختیار شود.

از بین دروس ۱۰ تا ۱۵ حداکثر ۲ درس اختیار شود.

از بین دروس ۱۶ تا ۱۹ حداکثر ۲ درس اختیار شود.

از بین دروس ۲۰ تا ۲۴ حداکثر ۲ درس اختیار شود.

از بین دروس ۲۵ و ۲۶ حداکثر ۱ درس اختیار شود.

از بین دروس ۲۷ تا ۳۰ حداکثر ۲ درس اختیار شود.

از بین دروس ۳۱ تا ۳۴، ۳۵ و ۳۶ حداکثر ۱ درس اختیار شود.

هر یک از دروس زبان فارسی و زبان خارجی باید در همته حداقل در دو جلسه تدریس شود.

عناوین و واحدهای دروس برنامه جدید رشته مهندسی معدن
مقطع کارشناسی

دروس پایه

تعداد واحد	عنوان درس
۳	ریاضی ۱
۳	ریاضی ۲
۳	معادلات دیفرانسیل
۳	آمار و احتمالات مهندسی
۳	برنامه سازی کامپیوتر
۲	محاسبات عددی
۳	شیمی عمومی
۱	آزمایشگاه شیمی عمومی
۳	فیزیک ۱
۱	آزمایشگاه فیزیک ۱
۳	فیزیک ۲
۱	آزمایشگاه فیزیک ۲
۳	ریاضی مهندسی
۳۲	جمع

دروس اصلی

تعداد واحد	عنوان درس
۲	زمین شناسی عمومی
۲	نقشه کشی صنعتی و CAD
۳	استاتیک
۳	مقاومت مصالح
۳	مکانیک سیالات
۳	ترمودینامیک
۲	روش و آرایه تحقیق
۲	کانی شناسی توصیفی
۱	آزمایشگاه کانی شناسی توصیفی
۱	کانی شناسی نوری و فرایند و آزمایشگاه
۲	زمین شناسی ساختاری
۲	زمین شناسی اقتصادی
۱	برداشت زمین شناسی
۱	روش های تجزیه مواد معدنی
۱	آزمایشگاه روش های تجزیه مواد معدنی
۲	سنگ شناسی
۱	آزمایشگاه سنگ شناسی
۱	بازدید زمین و معدن
۱	کار توگرافی
۱	کارگاه عمومی
۳۵	جمع

دروس تخصصی مشترک

تعداد واحد	عنوان درس
۳	نقشه برداری معدنی
۱	عملیات نقشه برداری معدنی
۲	مبانی مکانیک سنگ
۱	آزمایشگاه مبانی مکانیک سنگ
۲	مبانی کانه آرایی
۱	آزمایشگاه مبانی کانه آرایی
۲	اقتصاد معدنی
۲	ایمنی، بهداشت و محیط زیست
۲	مبانی اکتشاف مواد معدنی
۲	مبانی استخراج مواد معدنی
۲	زبان تخصصی
۰/۵	کارآموزی ۱
۲۰/۵	جمع

چهار بسته‌ی تخصصی

۱- بسته استخراج معدن

تعداد واحد	عنوان درس
۲	چالزنی و انفجار
۲	بارگیری و انتقال مواد
۲	خدمات فنی در معادن ۱
۲	خدمات فنی در معادن ۲
۳	معدنکاری سطحی
۳	معدنکاری زیرزمینی
۲	کنترل زمین و نگهداری
۳	حفر چاه و فضاهاى زیرزمینی
۲	تهویه در معادن
۲	تحقیق در عملیات
۳	طراحی معادن
۰/۵	کارآموزی ۲
۳	پروژه
۲۹/۵	جمع

۲- بسته اکتشاف معدن

تعداد واحد	عنوان درس
۱	مینرالوگرافی
۲	حفاری اکتشافی
۲	زمین شناسی اقتصادی ایران
۲	ژئوشیمی اکتشافی (۱)
۲	ژئوفیزیک اکتشافی (۱)
۲	دورسنجی و GIS
۲	آبهای زیرزمینی
۲	چاه نگاری
۱	سنگ شناسی میکروسکوپی
۲	ژئوشیمی اکتشافی (۲)
۲	ژئوفیزیک اکتشافی (۲)
۱	آزمایشگاه و عملیات ژئوفیزیک
۲	تجزیه و تحلیل داده‌های اکتشافی
۲	ارزیابی ذخائر معدنی
۰/۵	کارآموزی ۲
۳	پروژه
۲۸/۵	جمع

۳- بسته مکانیک سنگ

تعداد واحد	عنوان درس
۲	جالزنی و انفجار
۲	خدمات فنی در معادن (۱)
۳	معدنکاری سطحی
۳	معدنکاری زیرزمینی
۲	کنترل زمین و نگهداری
۳	حفر جاه و فضاهای زیرزمینی
۲	مکانیک سنگ تخصصی
۲	مهندسی دیواره های شیبدار
۲	مقاومت مصالح تخصصی
۲	پی سازی
۲	ژئوتکنیک
۰/۱۵	کارآموزی ۲
۳	پروژه
۲۸/۵	جمع

۴- بسته فراوری مواد معدنی

تعداد واحد	عنوان درس
۲	مبانی مهندسی فرایند
۲	نمونه برداری
۱	مینرالوگرافی
۲	سینتیک مواد
۲	خردایش و طبقه بندی
۱	آزمایشگاه خردایش و طبقه بندی
۲	جدایش فیزیکی
۱	آزمایشگاه جدایش فیزیکی
۲	فلوتاسیون
۱	آزمایشگاه فلوتاسیون
۳	صنای هیدرومتالورژی و آزمایشگاه
۲	فرایندهای تولید کک، گندله و سیمان
۲	فناوری و مدیریت پسماند
۲	انتقال مواد در فرایندهای فراوری
۰/۱۵	کارآموزی ۲
۳	پروژه
۲۸/۵	جمع

۵- دروس اختیاری

عنوان درس	تعداد واحد	گرایش
کاربرد مواد معدنی	۲	فرآوری مواد معدنی و اکتشاف
شیمی فیزیک	۲	فرآوری مواد معدنی و اکتشاف
استخراج سنگ‌های ساختمانی و تزئینی	۲	همه گرایش‌ها
ماشین آلات معدنی	۲	استخراج
مطالعات امکان‌سنجی در معدنکاری و فرآوری مواد معدنی	۲	همه گرایش‌ها
زمین‌شناسی نفت	۲	اکتشاف
زمین‌آمار	۲	اکتشاف
زمین‌شناسی مهندسی	۲	مکانیک سنگ
شیمی آلی کاربردی	۲	فرآوری مواد معدنی
حقوق معدن	۲	همه گرایش‌ها
جمع	۲۰	

دانشجویان رشته مهندسی معدن در هر گرایش می‌توانند علاوه بر دروس اختیاری فوق، دروس تخصصی سایر گرایش‌ها را با رعایت پیش‌نیاز (یا هم‌نیاز) به عنوان درس اختیاری اخذ نمایند.

- ۱- دانشجویان گرایش استخراج باید حداقل ۳ واحد از بین دروس اختیاری در سقف ۱۴۰ واحد اخذ نمایند.
- ۲- دانشجویان گرایش اکتشاف باید حداقل ۴ واحد از بین دروس اختیاری در سقف ۱۴۰ واحد اخذ نمایند.
- ۳- دانشجویان گرایش مکانیک سنگ باید حداقل ۴ واحد از بین دروس اختیاری در سقف ۱۴۰ واحد اخذ نمایند.
- ۴- دانشجویان گرایش فرآوری مواد معدنی باید حداقل ۴ واحد از بین دروس اختیاری در سقف ۱۴۰ واحد اخذ نمایند.